

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XX. Et discipuli Ioannis ac pharisæorum ieiunabant, ueniuntq[ue]
ac dicunt illi: Quare discipuli Ioannis pharisæorum ieiunant, tui aute[m]
discipuli non ieiunant? Et ait illis Iesus: Num ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

gentia loquitur, & hypocritas perstringit, qui iusti haberi volebant, & ipsius meritum, quoad hac in-

ferentia proprie iustitia fiducia insensur, nihil ad illos pertinere docet. Ita verò paucis verbis omnem
salutis nostre rationem comprehendit, cuius potissima capita ex ordine inspersisse pròderit.
Primum propter quos venerit docet. Et hic quidem simpliciter peccatores nominat, ne quis ali-

Peccatores.
1. Tim. 1.

quod fingat discrimen, & se exclusum suspicetur. Ita Paulus Christum in mundum venisse scribit,
ut peccatores salvos faceret. At peccatores sunt omnes homines. Omnibus ergo salvandis Christi
meritum sufficere poterit. Et exempla sunt eorum, qui haud vulgari peccatorum remissionem in
Christo inveniunt: quorum omnium usus est, ne quis peccatorum atrocitate Dei gratiam et Christi
meritum superari posse existimet. Agnoscamus modo peccata nostra, & oblatam in Christo salutem
nos fucata fide amplectamur, & mox illum nobis salutarem experiemur.

Deinde vocandi verbo vitur, quo rursus Dei gratiam nobis commendat. Nostrum siquidem
erat, Deum vocare in auxilium, & illius gratiam implorare. At quia ea est nostra conditio, ut vel
fieri in peccatis salutem nostram negligamus, vel illorum conscientia territi, Dei conspectum ex-
horramus, à Deo vocemur necesse est. Patres ergo fidos ille imitatur, qui liberos suos vel ex puerili
infantia, vel etiam improba petulantia vagantes, ipsi quaerunt, & periculo alicui appropinquantes al-
ter clamore renovant. Factum hoc in ipso mundi exordio, quando post Adamum fugientem & late-
bras quaerentem clamavit Deus: Adam ubi es? Vocavit idem per Moysen & prophetas omnibus
faculis, quo scung, ad salutis & regni sui consortium ab aeterno elegerat. Et ministerium sine verbum
reconciliationis postea Apostolis horumq; successoribus credidit, qui hodie etiam per Evangelium
nos vocant, ut Deo reconciliemur. Hic ergo officij memores nos esse decet, ut Deum vocantem
sequamur. Quicunque enim ad nuptias invitati & vocati venire detrectant, ne illi indigni sunt,
qui gentij illius celestis consortes fiant. Vocabunt & pulsabunt etiam illi aliquando, sed idem ipsi,
qui factus virginibus respondebitur: Amen dico vobis, non novi vos. Matth. 25.

Christus pecca-
tores vocat.

Genesis 3.

2. Cor. 5.

Matth. 22.

Postremo finem vocationis nostrae Christus exprimit, quando penitentia meminit. Est haec ro-
tis hominis ad Deum conuersio, quae ex nostris ipsius & gratiae Dei cognitione enata, dignos fructus
profert, & totum hominem Deo vendicat per fidei obedientiam. Dicitur de hac iam ante, quare eam
idem in presenti repetere superuacuum foret. Sufficiat hic monuisse, gratiae salutis in Christo pra-
dicationem minime ijs patrocinari, qui impunem carnis licentiam, vel peccandi impunitatem qua-
erunt. Ad penitentiam nos vocat Christus, & eandem tanti beneficij consideratio requirit. Agnosca-
mus ergo Dei gratiam, & Christi merito saluari, vitam noiam & inculpatam agamus, ut olim no-
bis cum illo in calis uiuere detur: cui debetur benedictio, honor, gloria & potestas in aeternum. Amen.

Finis uocatio-
nis nostrae pecc-
nata.

Et discipuli Ioannis ac pharisaeorum ieiunabant, ueniuntq; ac dicunt
illi: Quare discipuli Ioannis ac pharisaeorum ieiunant, tui autē discipu-
li non ieiunant: Et ait illis Iesus: Num possunt filij thalami nuptialis, in
quo cum illis sponsus est, ieiunare: Venient autem dies, cum auferetur
ab eis sponsus, & tunc ieiunabunt in illis diebus;

Quid rex & propheta de Christi regno uaticinans, inter alia ait: Dominabitur in medio ini-
micorum ipsius. Et illum quidem inimicos semper habiturum docet, ne in illo nobis securita-
tem & auium promittamus, simul verò eundem inter inimicos suos regnaturum testatur, ne illorum
inimicis & conatibus territi, de regni ipsius & salutis nostrae perpetuitate dubitemus. Ne verò certior
nobis sit hac fiducia, exemplis plurimis Christi sapientiam & potentiam, qua hostes suos eludere so-
lit, probari oportuit. Quò cum primis praesens historia referri debet. Audiuimus enim Christum à
pharisaeis et scribis accusatum fuisse, quasi hominum flagitiosorum socius et patronus esset. Ad quam
calumniam sic respondit, ut non sine magna consolatione uniuersum nostrae salutis mysterium tradim-
us. Sequitur notus congressus, in quo non modo se & suos discipulos tueretur, verum etiam ieiunio-
rum rationem luculenter exponit, atq; hostium suorum hypocritism validissimè confutat.

Argumentum
& usus praes-
entis loci.

Psal. 110.

Pharisei & 10
annis discipuli
simul Christo
aduersantur.
Matth. 9.

Ioan. 3.
Galat. 4.

Veritatis fors.

Matth. 22.
Luc. 23.

Questio de ieiunij
Christo
proponitur.
Leuit. 16. 23.
Ist. 8.
Zach. 7. 8.
Matth. 6.
Luc. 18. & c.

Luc. 5.

Vbi primum aduersarij Christi considerandi veniunt. Fierunt hi ex phariseorum ordine, sed in suas partes pertraxerunt aliquos ex Ioannis discipulis, quos ideo subornarunt, vt ipsi questionem de qua agitur proponant, sicuti Mattheus tradit. Pater hic, quo ingenio predicti sunt vt in hostes, & quibus artibus pugnare soleant. Etsi enim Ioannes Christi minister & amicus esset, & illum non minus quam Christum pharisei odissent, tamen ex illius discipulis nonnulli aduersus Christum armare possunt, eos nimirum, quos vel incautiores, vel externis nimium addictos esse, & proinde praepostero zelo pro sui magistri gloria certare videbant: quales non paucos fuisse, & proinde historia docet. Hoc ipsum Paulus expertus est, quando Galatas, qui illum oculis suis charitatem habuerant, impostorum artibus ab ipsius doctrina alienati fuerunt. Quin in Actis legimus, ex ceterorum numero eos prodixisse, qui iustificationem fidei oppugnarunt & ecclesias prope omnes necessitas contrauersa de Circumcisione & Legis operibus turbarunt. Et hodie qui a phariseorum imperio non multum distant, sicut a externa iusticie & sanctimonie ostentatione Evangelij doctrinam apud eos suspectam & exosam reddunt, quos praeter alios quidem externa honestas & disciplina amoret, sed tamen incautiores esse vident, quam vt ipsorum artes deprehendere possint. Quos in huius exempli consideratione diligentes esse oportebat, ne quibusvis temere aures praeberent, qui veritatem ministris accusant, ne (quod Ioannis hicce accidit) Christi hostes efficiantur, dum pro veritate religionis totis animis pugnare instituerunt. Eluceat praeterea quae in hoc mundo veritatis fors sit. Etsi enim mundus diuersissimis peccatorum studijs scindatur, nec vnquam satis conuenire possunt, qui suis affectibus indulgere instituerunt: tamen in veritate oppugnanda idem omnibus animus & voluntas omnino est eadem. Ita alibi Phariseos cum Saduceis & Herodianis conuenire patimur legimus, quando de Christo opprimendo agebatur. Sic Pilatus & Herodes, cum aucta dissensionibus subito amici facti sunt. Et hodie cum potentissimi monarcha bella mutuis sese indefinenter verent, mananimi tamen studio ad veritatis oppressionem feruntur. Falluntur ergo quosquos in imperio dissidij aliquid spei collocant. In Christo enim sperandum est, qui impiorum consilia scilicet inuictus potest, nec eos vnquam deseret, qui in ipsius doctrina vere consentiunt.

Secundo questionem videmus, qua Christum exagitare conantur. Est ea de ieiunij, quae in ieiunij, quae iuxta hominum traditiones agi consueuerant. Vnicum siquidem in Lege ieiunium Deus instituerat, quod mense septimo in festo expiationum publice agebatur. At hoc non contenti superbirosi homines, iam olim temporibus prophetarum ex semetipsis plura alia, certis sine stas temporibus peragenda excogitarant. Tandem qui reliquis sanctiores haberi volebant, turjum alia adhibuerant, quibus publice pietatis & sanctimonie laudem venabantur, sicuti de phariseis ipse Christus diuoties testatur. Accommodauerat sese illorum moribus nonnihil Ioannes, cuius vita (vt inuenimus) perpetuum quoddam ieiunium dici potest, eo quod illius functione disciplinam vix a paucis austeriorem, & quae ad Legis statuta propius accederet, exigebat, qui facilius admitteretur ipsius Christo testimonium. Christus vero, cum externis ceremonijs assuetos in sublimiore regni Dei considerationem subuehere deberet, illa minus obseruabat, nec ad illorum obseruationem discipulos se obstringebat. Hinc ergo calumniandi occasionem aduersarij arripiunt, qua crimen, quod praeter Ioannis ieiunant frequenter, & obsecrationes faciunt, similiter & phariseorum, tui vero edam obhibunt? Non ergo simpliciter ieiuniorum intermissionem, verum etiam gula & crapula stuciam illis exprobrant. Hic enim verborum sensus esse videtur: Publicanorum & peccatorum scilicet ieiuniorum non vis, & quam cum illis habet conuersationem hoc nomine excusas, quod in ista re ad saluandum peccatores veneris, & simul Dei verbum allegas, qui nos misericordiae potius quam externis ceremonijs studere iubet. Sed age demus hoc tibi, nunquam tamen hoc ab te recte fieri dicemus, quod discipulos tuos, quos iam lucratus es, non melius instituis, nec disciplina seruitorum ceteros. Si nostros spectes, illi frequententer ieiunant, & assidui sunt in precibus. Tui vero non modo ieiunant, sed etiam conuiuuntur cum dissoluta vita hominibus. Nec est quod nobis pharisei obijcias, aut nos hypocritis insimules. Nam quod nos facimus, hoc ipsum Ioannes quoque imitatur, cuius discipuli tuos illos, quoad disciplinam & vitam honestatem, longe excellent. Aut ergo Ioannem errare dicemus, aut te, qui ab illius exemplo tam procul abes: At Ioannem errare haud est verum, nisi

iam ieiunium
lem esse, q
Admo
parum co
tionem se
sto non hic
fuit. Et h
citur, da
mittit eiu
vera sum
acciderunt
Sed C
mento a t
lorum Io
amici san
suo sibi
dono ager
do fruant
nos ampli
are cogit
probarer
suo tradid
cens Ioan
gadio ga
Nob
cum noui
conciliari
coningia
cepta inu
Iesum Ch
aeterno vi
bo regener
diontas
dijpsi des
si oportet
paratur.
passurum
hoc ipse
vere, illu
promissio
mus, cuius
dijpsi mu
legus, &
citur, & c
Praet
consider
nostra con
scripturis
ro coherce
nata. Pu

iam ieiunia & preces in scripturis passim commendentur. Te ergo in errore versari constat, & ta-

lem esse, qualem modò diximus. Admonetur hoc exemplo, de quibus ferè accusetur veritatis doctrina. Nimirum quòd contra veritas de gula parum consuevitinem & recepto mores schismata inducat, quòd faciliorem pollicendo salutis ra-

parum consuevitinem & recepto mores schismata inducat, quòd faciliorem pollicendo salutis ra- bus ferè accua- turum securos & negligentes faciat, quòd precibus, ieiunijs & bonis operibus obstet. Hac enim Chri- setur. Et hodie hæc ipsa passim audiuntur. Imò religionis eueriores, bonorum & Diuorum hostes di- Mat. 11. tum vni Christo omnem redemptionis & salutis nostræ gloriam vendicamus. Et facile ad- mittit eiusmodi calumnias mundus hic, qui totus ab externis pendet, nec Dei verbum respicit, quo- rum a cum salutis cum religionis ratio absolutissimè traditur. At nos eorum, quæ olim Christo & suis acciderunt, memores, Dei verbo insistamus, cuius regulam secuti nunquam a vero aberrabimus.

Sed Christi responsionem audiamus, cuius partes duæ sunt. Prima discipulos excusat, & argu- Christus disci- pulos defendit. turo à temporis ratione desumpto docet illis minimè conuenire, vt more phariseorum aut discipu- pulos defendit. loannis ieiunent. Filij thalami nuptialis, id est, qui ad nuptias inuitati & sponsi affines sue Ioan. 3. entis sunt, ieiunare non possunt, quoad sponsus cum ipsis est, & nuptiæ durant. At mei discipuli spon- sus sibi presentem habent, me scilicet qui animarum sponsus sum, & quem vester ille Ioannes pro- sponsus agnouit. Absurdum igitur foret ab illis ieiunia exigere. Nec est quòd hoc gaudium, quo mo- do fruuntur, illis inuideatis. Veniet enim tempus, nec procul abest, quando ad patrem reuersus, ipsis non amplius corporaliter conuersabor. Tunc varijs persecutionum periculis vndiq; oppugnati ieiunare cogentur. Idò autem sponsi & nuptiarum parabola vti voluit, vt illis nimiam ositantiam ex- prodaret, qui Ioannis auctoritatem prærehebant, interim eorum immemores, quæ Ioannes de Chri- sto tradiderat. Faciunt ergo ad huius loci explicationem, quæ ille discipulis suis xelo præpostero aca- censis Ioan. 3. sic dicit: Qui habet sponsam, sponsus est; amicus autem sponsi, qui stat & audit eam, quando gaudet propter vocem sponsi. Hoc ergo gaudium meum impletum est.

Nobis autem parabola hæc aliquanto diligentius inspicenda erit, cum vix alia tum in veteris Sponsi & nup- tiarum para- bola explicat- tur. tum noui testamenti libris frequentius occurrat. Comprehendit ea vniuersum nostræ cum Deo re- conciliationis & salutis mysterium. Vt enim principes bellis, quæ diu inter sese gesserunt, per noua- bolæ explicat- tur. uarijs finem imponere consueuerunt, quò certior & firmior sit pacis futura spes, & vtrinq; ac- tur. tione uiride facilius in oblivionem veniant: Ita nobiscum Deus facere voluit, quando filium suum Ioannis i. Iesum Christum cælestis ad nos misit, qui humanam naturam in sua persona diuine indissolubili & Ephet. 5. æterno vinculo coniunxit, dum ipse nostræ caro fieri dignatus est, nos autem suo spiritu & ver- Ephet. 5. bo regeneratos, Dei filios & regni cælestis hæredes fecit. Docet hoc quanta sit nostræ conditionis dignitas, quæ nobis in Christo obigit, & in tentationibus mirificè consolatur. Quia enim nos si- mply despondit Christus, nobiscum vtrique communia habere vult sua omnia. Deinde firmissimum se oportet hoc vinculum, quando illud Christus tueri vult simul atque potest, nec sibi suos eripi- patur. Si enim coniuges legitime coniunctos abs se inuicem diuellere nefas est: Num Dei filium passurum putabimus, vt ab ipso separentur, quos ille sibi perpetuò salutis sedere despondit? Rursus hoc ipsa nos officij admonent. Sponse est, obliuisci parentum domusq; paternæ, & vni sponso adhe- Ioan. 10. rere, illum suum caput agnoscere, colere, amare, eidem fidem suam seruare illibatam, nec vllas vel Psa. 45. promissiones vel minas ad impudicitiam sollicitantes admittere. Hæc ipsa nos quoque Christo debe- Mat. 19. mus, cuius gratia parentes, liberos, fratres & fortunas omnes relinquere conuenit, nec vllis vel blan- Ephet. 5. ditij mundi vel tyrannorum minis cedere, sed illi firmiter adherere, vnum illum colere, obseruare, Mat. 10. sequi, & vnicum redemptorem agnoscere. Hoc qui faciunt, Ecclesia sunt vera, quæ Christi sponsa di- Marc. 10. citur, & cum illo æternum regnabunt.

Præterea veram ieiuniorum rationem Christus hisce verbis comprehendit, quæ èd diligentiorum ieiuniorum con- siderationem meretur, quòd circa hæc supersticiosi homines omnibus seculi errarunt, & ea sit ratio. nostra conditio, vt illa in vniuersum intermittere parum vtile sit. Est enim ieiunium (de quo in scripturis agitur) disciplina siue castigatio quedam pro necessitate præsentis sponte suscepta, quæ ca- re cohercet, qui minus aduersus spiritum ferociat. Species huius duæ sunt, publica scilicet & pri- uata. Publica enim ieiunia olim suscipiebantur, quòd Dei ira toti alicui genti imminebat, nec aliud

loel. 2.
lon. 3.

Papiste.

Matth. 15.
c. Timoth. 4.
Rom. 14.
Ejcuadange-
lici.

illa orone, quam lucas quidam publicus, in quo penitentiis, precibus & abstinentia omnes vana
confensu studebant. Exempla huius apud loelem & Ionam prophetas habentur. Primitum vero
ieiunant pij, quando carnem insolescere & spiritui minus obtemperare sentiunt: ita vt particula
sit, ne si ita pergat caro, Christum amittant, qui vnicus animarum sponfus est, nec alius ipse
in hoc exercitio propostus est, quam vt ardentius pietati operam dare possint. Quia causa est, quod
nec modum excedunt, nec ieiunia certis temporibus astringunt, nec etiam illa in cibum & vinum
mine consistere arbitrantur: sed quorvis ita necessitas postulat, omnia ea carni subducunt, quibus
ferocior fieri consuevit, siue illud cibus sit et potus, siue vestium luxus, siue ebrii conuulgii vicia, siue
aliud quiddam huius generis. Ita ergo singuli sibiipsis regula sunt, nec aliorum placitis gubernari
opus habent. Solet itaq; bisariam errari hodie. Papiste enim cum Iudeis & pharisais peccata, dum
ex semetipsis ieiuniorum formulam prescribunt, eadem ad certos dies astringunt, cibum & vini
minima (reclamantibus Christo & Apostolis) constituunt, & ieiuniorum merito Dei gratiam atq; lu-
crem tribuunt. Rursum qui Euangelium profitentur, Papisticos quidem abusus damnant, & Chri-
stianam libertatem iactare solent, sed eadem ad carnis licentiam abutuntur, & spera omni ieiunio-
rum doctrina voluptatibus assidue indulgent. Et licet vel publicis malis ecclesias vastari, vel Chris-
tum ab ipsis quasi discedere videant, dum verbi & fidei zelus paulatim in illis intermoritur, non
quam tamen de carne coerenda cogitant. Est hac non postrema malorum nostri seculi causa. De-
gni enim sunt, aduersus quos Dei ira magis exardescat, qui nec publicis neq; priuatis periculis ad
penitentiam & seruum salutis studium excitari possunt, quin potius Deo ad hoc illor vocati quibus
faciem insulant. Teneamus ergo Christi Iesu regulam, & temperantia studio assueti, carnis
tulantiam coerceamus. Ita enim fiet, vt dum hic viuimus, suo spiritu nobis cohabitent, tandem
ad caelestes nuptias secum inducat, vt aeterno gaudio fruamur. Ipsi debetur benedictio, honor, gloria
& potestas in aeternum. Amen.

H O M I L I A XXI.

Et nemo assumentum panni rudis assuit uestimento ueteri, alioqui
aufert supplementum eius nouum a ueteri & peior scissura fit. Et nemo
mittit uinum mustum in utres ueteres, alioqui dirumpit uinum mu-
stum utres, & uinum effunditur, & utres pereunt: sed uinum mustum
in utres nouos mitti debet.

Argumentum
& usus pro-
sentis loci.

Exposuit Marcus Christi Iesu cum pharisais conuerationes, quarum altera de ipsius conuer-
sationibus conuerfatione, altera de ieiunijs instituta fuit. In utraque uero ita respondit Christus
vt quod illi praeterea obijcerent, non habuerint. At quia mirum uideri potest, illam respon-
sionem tam cordatis tamq; solidis nihil apud eos profecisse, penes quos summa erat apud Iudeos
fidelitas & eruditionis eximiositas, nec aliud gratius sit scandalum, quam si tales Christo & Evan-
gelij doctrina aduersari uideamus: In praesenti causas exponit, quibus illi impediantur, quod non
ipsius doctrinam recipiant, simulq; ipsorum incurabilem superstitionem & hypocrisim arguit. Vnde
dicens, quae remora etiam nostro seculo Euangelio eumprimis obflare soleant, & quales res ip-
sorum conueniat, qui illud aliquo cum fructu audire cupiunt. Est ergo locus hic consideracione dignissimus
dignissimus, imo necessarius, qui nunquam nobis non ob oculos uerfetur. Quia causa est, quod summa-
bus rem omnem Christus completi uoluit, vt clarius a nobis perfici posset, & eiusdem recordatio
facilius in animos nostros recurreret.

I. simile ex re
uestiaria.

Primum ex re uestiaria perit, dicens: Nemo assumentum panni rudis assuit uestimento ueteri,
&c. Per uetus autem uestimento inueteratam & longo usu stabilitam superstitionem, ad quam
ipfos pharisaeos atq; scribas intelligit, qui in patrum traditionibus ita conseruauerunt, vt illis reuol-
uere nec uellent nec possent. Nouum uero assumentum dicit Euangelij doctrinam, quae ipsi quidem
noua uidebatur, cum per se uetustissima, nec alia sit, quam quae primis promissionibus de seculis
dedit.